

9. KÉSZÍTSÉTEK AZ ÚR ÚTJÁT! KERESZTELŐ JÁNOS TÖRTÉNETE

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Ravasz László: Kis dogmatika, Budapest 1990; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Leonhard Goppelt: Az Újszövetség teológiája, Budapest 1992)

Keresztelő János személye:

Keresztelő János születéséről Lukács evangéliumában olvashatunk részletesen. Papi családból származott. Szülei: Zakariás pap és Erzsébet. Már születése előtt kiderült a szülei és környezete számára, hogy Istennek különleges terve van vele. Külső, prófétai megjelenése, étrendje illet a pusztához, ahol élt. Szigorú életet élt, Isten törvényeit komolyan betartotta és betartatta.

Keresztelő János a Jordánban keresztelt, Jeruzsálemből és Júdeából mentek hozzá keresztelkedni. János tanításának legfontosabb jellemzője a radikális bűnbánatra hívás volt, amit Isten országának az eljövetele tett sürgetővé. Közeli végítéletet hirdetett, Isten haragjáról beszélt. Azt tanította, hogy az ítélet elől egyetlen módon menekülhet meg az ember, ha minden eddigitől elszakad. Mint a többi ószövetségi próféta, ő is az egész Izráelt megtérésre hívta. Keresztelő János tanítványai nem alkottak külön vallási csoportot, hanem Jézus tanítványi köréhez tartoznak. A keresztség nála nem csak a vallástétel kifejezése volt, hanem Isten megbocsátó odahajlásának is a jele. Csak az menekülhet meg, aki felmutatja a bűnbánat gyümölcsét.

Keresztelő János és Jézus kapcsolata:

Keresztelő János magát Jézus előfutárának tekintette. És egyúttal alázattal kifejezésre juttatta, hogy magát nem tekinti méltónak sem arra, hogy az Eljövendőnek a szolgálja legyen. Magát az ézsaiási ige szerint Jézus, azaz a Messiás útkészítőjeként értelmezte.

„Egy hang kiált: Építsetek utat a pusztában az ÚRnak! Készítsetek egyenes utat a kietlenben Istenünknek! Emelkedjék föl minden völgy, süllyedjen le minden hegy és halom, legyen az egyenetlen egyenessé és a dombvidék síksággá! Mert megjelenik az ÚR dicsősége, látni fogja minden ember egyaránt.” (Ézs 40,3–5)

János megkeresztelte Jézust, Jézus megkeresztelkedett János gyakorlata szerint. Jézus kortársai közül többen is úgy vélték, hogy Keresztelő János az eljövendő Messiás, János világossá tette, hogy őnála nagyobb az, aki utána jön. (Jn 1,29–30) Jézus és János kölcsönösen elismerték egymást. János a világ bűnének az eltörlőjét látta és láttatta Jézusban, míg Jézus azt mondta, hogy nagyobb ő, mint bármely próféta, és asszonyok közül született legnagyobb embernek tartotta. (Mt 11.)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* James W. Fowler: Stages of Faith; Friedrich Schweitzer: Vallás és életút, Kálvin Kiadó, 1999.)

Az ötödikes gyerek számára már egyértelmű, hogy vannak szabályok, amelyeket be kell tartani, illetve a jó és a rossz „fogalma” is ismerős a számára. Akkor is, hogyha nem akarja a jót követni, hanem akár külső, akár belső indítatásból inkább a rosszat választja. Ugyanakkor a jó és rossz fogalma is árnyaltabbá válik a számára. A „jónak lenni” sok mindent jelent a számára, mely főként az iskolai, családi és baráti elvárásokból adódik.

Fontos ennek a korosztálynak, hogy jónak tűnjön mások számára, és lehetőleg a legjobb színben tűnjön fel a számára fontos személyek előtt.

Ha arra a kérdésre kell választ adniuk, hogy melyek a jó cselekedetek, általában a válaszok általános és elfogadott szabályokhoz kapcsolódnak. Jócselekedetként jelenik meg az is a számukra, ha valaki másoknak jót tesz. Helyes tett pl. az, ami „fair” és korrekt dolog.

Ugyanakkor a korosztály gondolkodásmódjában a környezeti hatások, család, egyéni fejlődés alapján nagy különbségek jelenhetnek meg. (Kohlberg erkölcsi fejlődés fokozatairól alkotott elmélete alapján általában a prekonvencionális és a konvencionális fokozat különböző árnyalatai jellemzőek az ötödikesekre. Oser/Gmünder elmélete a vallási ítéletalkotásról szól. Az ottani fokozatok szerint főként a 2. és 3. fokozat a jellemző. Istent néhány gyerek még ebben a korban is befolyásolhatónak látja imádságok, rítusok által. Néhányan azonban Isten, mint legfőbb valóságot elválasztják a sajátosan emberi területtől.)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel elmondani ki volt Keresztelő János. ○ Ismerje és segítséggel tudja elmondani Keresztelő János történetét a tankönyvi szöveg alapján. ○ Ismerje és segítséggel értelmezze a lecke Igéjét: Zsoltárok 130,6 ○ Segítséggel tudjon 1-2 példát mondani arra, hogy mit jelent a Jézussal való kapcsolat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja a tankönyv szövege alapján elmondani ki volt Keresztelő János és hogyan élt. ○ Tudja önállóan elmondani Keresztelő János történetét a tankönyvi szöveg alapján. ○ Tudja önállóan értelmezni a lecke Igéjét: Zsoltárok 130,6 ○ Tudjon példát mondani arra, hogy mit jelent Jézussal kapcsolatban lenni.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: A Jézus Krisztussal való kapcsolat megerősítése

Kognitív cél: János prófétai feladatának a megismertetése.

Affektív cél: A várakozás érzelmi hátterének feltárása.

Pragmatikus cél: Bátorítás Jézussal való kapcsolat tartására: bátorítás arra, hogy a tanuló életében Jézusnak fontos szerepe legyen.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>1. Beszélgetés: A lecke témája, célja a készülődés. Készülni sok mindenre lehet, kell, vagy az is előfordul, hogy nem lehet. A gyerekek ebben a három kategóriában összegyűjthetik az ötleteiket. Ezek három oszlopban fel is kerülhetnek a táblára.</p> <p>Instrukció: Előfordulhat, hogy nehéz egyértelmű döntésre jutni egy-egy dolog kapcsán. Nem baj, ha vita alakul ki a gyerekek között, hogy pl. a balesetre fel lehet készülni, vagy nem. Annál jobb, minél több szempont kerül elő.</p> <p>Kapcsolódó feladat: Munkafüzet 1. feladat</p> <p>A gyerekek fogalmazzák meg a munkafüzet képei alapján, hogy mire készülhetnek a képen látható gyermekek.</p> <p>Instrukció: Egy képhez több ötlet is lehet. Javasolt sorrend: önálló munka után közös megbeszélés.</p>	<p>Közös beszélgetés vagy csoportmunka</p> <p>munkafüzet</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>1. Beszélgetés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mit tudunk meg Jánosról? • Kinek az útját készíti? • Mit jelent konkrétan és átvitt értelemben az útépités? • Mit jelent jó gyümölcsöt teremni? • Miért ezeket a dolgokat mondta János az embereknek? <p>Kapcsolódó feladat: Munkafüzet 2. feladat</p> <p>2. Szituációs játék: Úttorlasz</p> <p>Az utadon torlaszok vannak, meredek sziklák, és szakadékok akadályozzák a járást. Mutogassák el a gyerekek, hogy mi lehet akadálya a Jézussal való találkozásnak. Ezeket eljátszva, a többieknek ki kell találni a tulajdonságokat. (gőg, hazugság, harag, irigység stb.) Ha kitalálták, a táblára rajzolt óriási szíven kívülre rakhatják.</p>	<p>Megérteni azt a bibliai történet alapján, hogy az Istenre várni nem passzív várakozást jelent.</p> <p>Munkafüzet</p> <p>Beszélgetés arról, hogy milyen tulajdonságokat kell háttérbe szorítani és milyeneket megerősíteni a találkozáshoz.</p>

	<p>Könnyítés lehet, ha a tanár már előre a szívébe rakta a papírlapon a szavakat, így könnyebb lehet a megoldás is. A megfejtett szó ez esetben is kívülre kerül.</p> <p>Kapcsolódó feladat: munkafüzet 3.</p> <p>3. Aranymondás: „Lelkem várja az Urat, jobban, mint örök a reggelt...” Zsoltárok 136,6</p> <p>4. Énekjavaslat: „Jöjj, mondjunk hálaszót!” RÉ 167. d.</p>	
Munkáztatás	Bibliai kvíz, Tudod-e?	Tankönyv
Házi feladat	<p>Mit mondana János az 5. osztálynak? Egy fogalmazás megírása, amikor az osztály kérdezi meg Jánostól, hogy mit kell tennie Jézus érkezéséhez.</p> <p>A következő óra előkészítése: KERESZTELŐ</p> <p>Hozzanak saját keresztelésükkel kapcsolatos történetet, fotót, keresztelési emléklapot stb.</p>	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Letölthető képsorok:

<http://www.freebibleimages.org/photos/zechariah-john/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/gnpi-002-zechariah/>

Film:

<https://www.youtube.com/watch?v=69N9Tjc2PFM>

<https://www.youtube.com/watch?v=GTlyqXKx-bk>

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Tankönyv: 46-47. oldal

A képen látható:

Fényképek: Júdea pusztáiról

Illusztráció: Útépítés Jézus korában

A szöveg: Útkészítés szerszám nélkül

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

Olvassátok el a kék alapon írt szöveget!

- Nézzétek meg a képeket! Milyen tájat ábrázolnak a fényképek? Milyen lehet ott az élet?
- Ki lakott ott? Ki volt ő?

Illusztráció: Útépités Jézus korában

- Olvassátok el a mellékelt szöveget! Hogyan építették Jézus korában az utakat? Miért volt fontos, hogy az utak erősek és tartósak legyenek?
- Milyen „járművekkel” jártak az utakon?
- Ma hogyan építik az utakat? Figyeld meg! Milyen különbségeket tudsz felsorolni?
- Szerinted mit jelképez az útkészítés, útépités?
- Keresztelő János milyen utat készített elő?

2. Szövegelemzés

- Honnan származott Keresztelő János? Hogyan, milyen életkörülmények között élhetett?
- Miért ment a Jordán vizéhez? Kikkel találkozott?
- Milyen hasonlatot mondott? Mit jelképeznek a szavai?
- Mit kérdezett a sokaság? Mit válaszolt Keresztelő János?
- Mit kérdeztek a vámszedők és a katonák? Milyen választ kaptak?
- Mit kérdeztek az emberek tőle? Mit válaszolt?
- Téged megkereszteltek már? Hol és mikor? Mit mondtak a szüleid, keresztszüleid a keresztelődről? Hogyan történt?

BESZÉLGETÉSPONTOK AZ ARANYMONDÁSHOZ

„Lelkem várja az Urat, jobban, mint az örök a reggelt...”

- Láttál-e már öröket?
- Mit gondolsz, mennyire várják a reggelt?
- Miért?

EGYÉB ÖTLETEK

1. Útkészítő-játék: Jelöljünk ki egy útvonalat a teremben! (Két padsor között, ajtótól a tanári asztalig, stb., legyen viszonylag hosszabb, ne csak pár lépés. Nem kell egyenesnek lennie, kanyaroghat is.) Ha megvan az útvonal, tegyük tele akadályokkal! Székek állva és felfordítva, kuka, könyv, szivacs, amit csak találunk, legyen nagyon tele. Ezen az útvonalon érkezik majd a király és a csoport feladata elkészíteni az útját. Ha elkészült az akadályokkal teli út, jelöljünk ki egy királyt. A királynak kössük be a szemét és jelöljünk ki neki egy segítőt is, aki majd vezetni fogja. A király felfelé tartja a tenyerét, a segítő a mutatóujját a király tenyerének közepére nyomja és így irányítja (mint egy "joystick"). Felveszik az induló pozíciót ők is és az útkészítők is, majd tapsra indul a királyi menet. A királyt szépen lassan, méltóságteljesen vezetik a cél felé, az útkészítők meg olyan gyorsan pakolnak el előle, ahogy csak tudnak, a királyi menetnek nem szabad megállnia (természetesen a királyt nem vezethetik neki egy akadálynak se, ha nem pakoltak el előle, akkor a segítő megállítja.)

Az útkészítés élményanyagát fel lehet használni kiindulópontnak a "Feladattár" beszélgetős témáihoz, milyen alkalomhoz mit kell elpakolni az útból?

2. Kincskereső játék:

Célja: Gyerekek éljék át, hogy milyen felelősséggel jár előkészíteni az utat valaki más számára.

Kellékek: szembekötő kendők, papír, toll

Feladat: Egy kincs elrejtése, és a hozzávezető pontos útleírás megszövegezése a kincskereső számára.

Osszuk a gyerekeket két csoportba. Minden csoportból válasszunk ki egy-egy főt, akiknek lesz a játék végén egy külön feladatuk. A csoportoknak el kell rejteniük egy-egy kincset a tanteremben (alternatíva: kültéren meghatározott keretek között). A kincset – tárgyat – a csoport maga válassza ki a saját holmijukból (pl.: tolltartó/könyv/üzenet). Mielőtt még neki látnak a rejtékhely kiválasztásához, magyarázzuk el végig feladatot. A csoportok felváltva lesznek bent a teremben, először az egyik, majd a másik. Mindkét csoport kap 5-5 percet külön a teremben, hogy kiválasszák a rejtékhelyet és leírják egy papírra lépésenként (pl.: kettőt lépj jobbra, majd fordulj 30 fokkal balra... stb.) a hozzávezető utat. Amikor készen van mindkét csoport, mindenki bejön a terembe és a táblánál vagy falnál (ahol a legkevésbé „zavarnak”) helyet foglalnak. A korábban kiválasztott két személy most kap szerepet. Ők fogják az ellenkező csapat kincsét megkeresni a leírás alapján. Külön induljanak el, először az egyik, majd amikor ő megtalálta a kincset, utána induljon el a másik. Hangosan olvassák fel az útleírást (mintha egy GPS beszélne hozzá©), és CSAK az elhangzott utasítások szerint mozogjon a teremben! A többi diák (akik nem keresnek) közben némán kövesse az eseményeket. Nem szabad segíteni a kincskeresőknél! Miután megtalálták a kincseket ülünk le egy nagy körbe és beszéljünk a történetekről.

Kérdések a játék után:

- **Kincskeresőknél:** Nehéz/könnyű volt a feladat? Milyen érzés volt keresni a kincset a leírás alapján? Megbízta az utasításokban? Milyen érzés volt csak az útleírásra támaszkodni? Mi segített abban, hogy megtaláld a kincset? Mi akadályozott? Szerinted vakon is eltalálnál a kincshez, ha valaki más csak felolvasná neked?
- **A kincs elrejtőknél:** Nehéz/könnyű volt pontosan megszövegezni az útleírást a kincshez? Nehéz/könnyű volt a kincskereső feladata? Milyen érzés volt nézni, ahogyan keresik a ti kincseteket?

TRANSZFER: Keresztelő János útkészítőként komolyan vette a feladatát. A játékban egy pontos útleírás alapján eljutottak a fiatalok a kincshez. A hanyag és gondatlan megfogalmazás azonban a keresésnél nehézséget okoz, és sokszor végső kudarchoz vezet. Ezek elkerülése végett végezzünk minden előkészületet megfelelő körültekintéssel.

Imádságra nevelés

Vezetett imádság úton járva

a) Helyszín előkészítése

A hittanoktató (akár a hittanosokkal együtt) egy utat készít a teremben. Olyan hosszabb utat kell megépíteni, amire egyszerre minden hittanos rá tud lépni. Körút is építhető nagy létszámú csoport esetében.

Az úthoz felhasználható:

műfaj	többféle
megfogalmazás	hittanosok magukban
imádkozás	séta közben vezetve
csoport felosztása	nincs
kapcsolódás	út szimbólum

<p>textileket, kendőket, szőnyeget, csomagolópapírt, párnákat, fóliák, papírok (olyan tárgyak, amelyeken biztonságosan végig lehet menni).</p> <p>b) Imádkozás Feladatutasítás: (Lehetőleg zokniban/cipő nélkül járják végig az utat a hittanosok.) Állj rá az útra. Amíg szól a zene, nagyon lassan indulj el az úton, és gondolkozz el azon, amit mondom neked. Ha elhallgat a zene, állj meg, csukd be a szemed, és magadban imádkozz Istenhez. Ha megszólal a zene, elindulhatsz lassan, sétálva, óvatosan figyelve másokra. Figyelj az útra, a különböző felületekre, felszínre. (Mindenki keres egy helyet az úton magának.) Bekapcsolom a zenét, lassan induljatok el. 1. Gondolj a mai napodra. Mit tettél? Mi történt veled? Beszéljess erről Istennel! (hittanosok magukban imádkoznak) 2. Gondolj arra, hogy kikkel beszélgettél. Mit mondtak neked, te mit mondtál. Hogyan szóltak, te hogyan szóltál. Beszéljess erről Istennel! (hittanosok magukban imádkoznak) 3. Gondolj arra, ami nagyon szép, jó volt ma. Beszéljess erről Istennel! (hittanosok magukban imádkoznak) 4. Gondolj arra most, amit rosszul tettél. Beszéljess erről Istennel! (hittanosok magukban imádkoznak) 5. Gondolj arra, hogy Isten segít neked mindenben. Szíved útját kiegyengeti. (hittanosok magukban imádkoznak)</p>	<table border="0"> <tr> <td data-bbox="922 190 1141 309">hely fejlesztési terület hittanosok</td> <td data-bbox="1141 190 1484 470">óra közepe • helyszínt építenek • sétálnak • magukban imádkoznak</td> </tr> <tr> <td data-bbox="922 470 1141 772">hittanoktató eszközök</td> <td data-bbox="1141 470 1484 772">kísér Választható • textilek • kendők • szőnyegek • fólia • papírok • párnák</td> </tr> <tr> <td data-bbox="922 772 1141 1395">fokozat</td> <td data-bbox="1141 772 1484 1395"></td> </tr> </table>	hely fejlesztési terület hittanosok	óra közepe • helyszínt építenek • sétálnak • magukban imádkoznak	hittanoktató eszközök	kísér Választható • textilek • kendők • szőnyegek • fólia • papírok • párnák	fokozat	
hely fejlesztési terület hittanosok	óra közepe • helyszínt építenek • sétálnak • magukban imádkoznak						
hittanoktató eszközök	kísér Választható • textilek • kendők • szőnyegek • fólia • papírok • párnák						
fokozat							

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

Szerinted mire készülnek a gyerekek a képen? Írd a rajzok alá!”

Instrukció:

1. kép: kézmosás
2. kép: gyertyagyújtás
3. kép: templomba menetel
4. kép: bepakolás a táskába
5. kép: fogmosás.

3. feladat:

„Írd be ebbe a szívbe, hogy mit tehetnél azért, hogy a szíved még nyitottabb legyen Isten és a többiek felé!”

Instrukció:

Fontos elmagyarázni, hogy mit jelent átvitt értelemben a nyitott szív és hogyan lehet nyitva a szívünk egymás és Isten iránt.

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 25. zsolt. 5-6. verse: Az Istennek minden úta... (+BS, HK)

Református énekeskönyv: 312. dics. 1-2. verse: Várj, ember szíve készen... (+BS)

Református énekeskönyv: 319. dics. 1-3. verse: Kezdetben volt az Ige (dall. RÉ 318. dics. Jer, mindnyájan)